

**Nadachowski, Adam / Wolsan,
Mieczysław**

**Szczałki zwierzęce z jamy kultury
ceramiki wstęgowej rytej w
Świerszczowie Kolonii, stan. 28, pow.
Hrubieszów**

Archeologia Polski Środkowowschodniej 4, 238-239

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MATERIAŁY I ODKRYCIA

ADAM NADACHOWSKI, MIECZYSLAW WOLSAN

SZCZĄTKI ZWIERZĘCE Z JAMY KULTURY CERAMIKI WSTĘGOWEJ RYTEJ W ŚWIERSZCZOWIE KOLONII, STAN. 28, POW. HRUBIESZÓW

Jama nr 6 na stan. 28 w Świerszczowie Kolonii, została odkryta przypadkowo przy budowie domu Wacława Sucheckiego wiosną 1988 r. Należący do jednego obiektu osadowego duży zbiór fragmentów naczyń kultury wstępowej ceramiki rytej, narzędzia kościane i krzemienne oraz zwierzęce szczątki kostne, odkrywca przekazał do opracowania Katedrze Archeologii UMCS, a obiekt zadokumentował w terenie dr Andrzej Kokowski. Wartość odkrytych materiałów oraz dalsze zamierzenia budowlane właściciela posesji, były powodem, dla którego latem 1988 r. podjęto ratownicze badania wykopaliskowe (A. Zakościelna 1988, s. 6).

Zachowane relikty jamy numer 6 pozwalają na interpretowanie jej jako tzw. glinianki towarzyszącej długim domom słupowych KCWR. Na dostępnej dla badań części posesji nie natrafiono jednak na pozostałości takiej budowli mieszkalnej. Materiał ceramiczny zdeponowany w jamie prezentuje klasyczną stylistykę fazy nutowej KCWR. Część naczyń zdobiona jest jednak w konwencji typu Szarvas-Erpart, rozwijającego się na terenie południowo-wschodnich Węgier, co pozwala datować osadnictwo na tym stanowisku również na młodszy odcinek fazy nutowej (A. Zakościelna 1988, s. 9, ryc. 2: b).

Oprócz czystego materiału kultury ceramiki wstępowej rytej jama zawierała także 98 szczątków zwierzęcych, należących do dorosłych osobników:

- bydło *Bos taurus* – górny ząb trzonowy, część bliższa kości łokciowej, największa głębokość wyrostka łokciowego = 63,5 mm (pomiar wykonano w oparciu o definicje A. Von den Driesch 1976);
- koza *Capra hircus* – sześć fragmentów żeber;

- koza *Capra hircus* lub owca *Ovis aries* – górny ząb trzonowy, fragment kości żuchwowej z zębami policzkowymi (długość szeregu przedtrzonowców = 23,5 mm, wysokość trzonu żuchwy przed P2 = 17 mm, wysokość trzonu żuchwy pomiędzy P4 i M1 = 21,5 mm), część dalsza kości ramiennej (szerokość nasady dalsze = 26 mm, szerokość bloczka = 25 mm), fragment trzonu kości śródścza lub śródstopia;

- świnia *Sus scrofa domestica* – fragment kości żuchwowej z P2-M1 (długość szeregu przedtrzonowców P2-P4 = 41 mm), dwa fragmenty trzonu żuchwy, fragment dolnego kła i dolnego zęba trzonowego, fragment łopatki, część bliższa kości promieniowej, część bliższa oraz fragment trzonu kości łokciowej;

- koń *Equus caballus* – dolny ząb trzonowy, kość nadgarstka lub stępu;

- jelen *Cervus elaphus* – dwa fragmenty górnego zęba trzonowego;

- sarna *Capreolus capreolus* – fragment kości żuchwowej z P4-M3 (długość szeregu trzonowców = 41 mm, wysokość trzonu żuchwy za M3 = 24,5 mm);

- cietrzew *Tetrao tetrix* (określił Z. Bocheński z Krakowa) – fragment trzonu kości udowej;

- żółw *Emys orbicularis* (określił Z. Szyndlar z Krakowa) – 11 płytek pancerza górnego;

- sum *Siluris glanis* (określiła W. Susłowska z Łodzi) – trzon kręgu;

- małż *Bivalvia* – cztery fragmenty muszli;
- 55 nieoznaczonych fragmentów kostnych.

Materiał zwierzęcy jest bardzo rozdrobniony, ze śladami cięcia. Cztery nieoznaczone fragmenty kostne oraz trzy płytki pancerza żółwia są opalone.

LITERATURA

Von den Driesch A.

1976 A guide to the measurement of animal bones from archaeological sites, „Preabody Museum Bulletin”, nr 1.

Zakościelna A.

1988 Wielokulturowe stanowisko 28 w świerszczowie Kolonii, gm. Hrubieszów, Spr. UMCS, s. 6-11.

ADAM NADACHOWSKI, MIECZYSLAW WOLSAN

**ANIMAL REMAINS FROM A PIT OF THE LINEAR POTTERY CULTURE AT ŚWIERSZCZÓW KOLONIA,
SITE 28, DISTRICT HRUBIESZÓW**

Bones and teeth of animals were found in a pit (no. 6) of the Linear Pottery culture site 28 at Świerszczów Kolonia. The animal material consisted of 98 remains, of which 43 have been identified. They belonged to the cattle *Bos taurus*, the goat *Capra hircus*, the goat *Capra hircus* or the sheep *Ovis aries*, the

pig *Sus scrofa domestica*, the horse *Equus caballus*, the red deer *Cervus elaphus*, the roe deer *Capreolus capreolus*, the black grouse *Tetrao tetrix*, the tortoise *Emys orbicularis*, the wels *Silurus glanis*, and a bivalve.

Translated by Mieczysław Wolsan

*Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie
Instytut Paleobiologii PAN w Warszawie*